

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 118.

CLEVELAND, O., TUESDAY MORNING, MAY 19th, 1931.

LETO XXXIII—VOL. XXXIII

Redka slavnost 25-letnega delovanja župnika Rev. Ponikvarja v naselbini

Največja slovenska župnija v Zedinjenih državah, fara sv. Vida bo praznovala prihodnjo nedeljo, 24. maja, redko slavnost, namreč srebrni jubilej, ko je bil župnik Rev. B. J. Ponikvar pred 25. leti posvečen v mašnika. Danes praznujemo vsakovrstne srebrne jubileje. Mnogo je naših vzornih mož in žen, ki praznujejo svečanost srebrne poroke, mnogo je naših družtev in ustanov, ki obhajajo 25 letnico svojega delovanja v Ameriki, toda redkokdaj se pripeti, da slovenski župnik praznuje 25 letnico svojega delovanja med svojimi farani. In zato so se razne organizacije, ki pripadajo k fari sv. Vida strnile, da priredijo skupno proslavo svojemu župniku, za eno z mladino. Proslava se vrši v Slovenskem Narodnem Domu v nedeljo 24. maja, in sicer popoldne in zvečer.

Rev. Ponikvar je bil posvečen v mašnika 1. junija, 1906, po tedanjem nadškofu v St. Paul, Minnesota, John Irelandu. Svoje prvo mesto je dobil kot župnik v Lorainu, leta 1907, potem je bil na kmalu prestavljen na župnijo sv. Vida v Clevelandu. Skromno, brez vsake reklame je Rev. Ponikvar deloval v župniji sv. Vida odtlej. Vedno je bil mirnega, pomirjevalnega, krotkega značaja, toda vselej je vedel, kaj je treba, kako je najboljši. In tako je dosegel, da se bo kmalu iz skromne cerkvice sv. Vida, ki naj reprezentira največjo slovensko faro v Ameriki, preselil v eno najlepših, ako ne najlepšo hišo božjo v letošnjem letu. Gradi se namreč veličastno poslopje nove farne cerkve sv. Vida, ki je trud in sad načrtov dolgi let župnikovanja Rev. Ponikvarja.

Kdor bi hotel pisati zgodovino o tem slovenskem župniku, bi si moral vzeti mnogo časa, mnogo let. Dasi je bilo njegovo delovanje vedno mirno, skromno in Rev. Ponikvar nikdar ni oglašal se v javnosti, pa je medtem neumorno deloval, žrtvoval se, privatno pomagal, tako da se o njem lahko reče, da desnica nikdar ni vedela, kaj dela levica. Kdor ga ni razumel, mu je moglo včasih zameriti, kdor pa razume Rev. Ponikvarja, ta je njegov dober prijatelj. Tisočero različnih mnenj prevladuje v župniji in slediti vsakomur, je seveda nemogoče. Naš Father Ponikvar je vselej ubral zlato srednjo pot, in tako vzdržal svojo faro v prilično dobrih razmerah. Če mu je kdo nasproten, sovrtačnik mu pa ni, ker je Father Ponikvar prebлага duša, da bi mogel kdo ga sovražiti.

In tako prihaja 25 letnica njegovega delovanja med farani sv. Vida. 1.400 družin šteje njegova fara, 1.400 slovenskih otrok pohaja v faro šolo sv. Vida, in tekem zadnjih 25 let, odkar župnikuje Father Ponikvar v fari, je skoro vsa slovensko-ameriška inteligenca v Clevelandu bila vzgojena v farni šoli sv. Vida. Kar po vrsti šteje naše zdravnike, odvjetnike, uradnike in druge, pa boste rekli, da je res.

In v nedeljo, 24. maja, pride vse organizacije fare sv. Vida ter naša šolska mladina proslavo svojemu srebrnemu jubilarju. Bo to nekaj impozantnega. Šolska mladina, 1.400 otrok, se že dalj časa pripravlja na to prireditve. Ob tej priliki boste videli, kako lepe slovesnice je zmož-

Izlet, ki ga priredi Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota bo zanimiv

Parčali smo že od časa do časa, da priredi najstarejša slovenska podpora organizacija v Ameriki, Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota letos svoj prvi izlet v staro domovino. Izlet se vrši 21. junija na ogromnem parniku Cunard linije — Berengaria. Vsi izletniki imajo posebne ugodnosti na tem potovanju, tako od strani Cunard linije kot od strani jugoslovanske vlade. Tozadevno nam sporoča glavni tajnik Jednote, Mr. Joseph Zalar, ki se sam udeleži izleta, še sledeče:

Vsi izletniki, ki bodo potovali skozi Chicago, so prošeni, da kupijo železniški tiket samo do Chicago. Iz Chicago do New Yorka se vozijo izletniki s posebnim vlakom N. Y. Central železnice. Ako bo vsaj 125 potnikov, tedaj bodo dobili znižane cene, tako da bo stala vožnja iz Chicago v New York in pri povratku iz New Yorka v Chicago, samo \$45.40. Pri tem si vsakdo prihrani \$20. Za Pullman se plača posebej, kdor ga želi imeti. Iz Chicago se odpeljejo 19. junija ob 10. uri popoldne, iz La Salle Street postaje. V Cleveland dospje vlak isti dan ob 8:30 zvečer. Izletniki iz Clevelanda in okolice se pridružijo na novi Terminal postaji. V New York dospje vlak 20. junija, ob 3. uri popoldne.

Vsi izletniki se prosijo, da uredijo odhod iz doma tako, da bodo pravočasno v Chicagi, kar se tiče onih, ki bivajo zapadno od Chicage. Vsakdo naj zahteva vožni listek za vlak N. Y. Central železnice, in sicer "round-trip." Tiket bo veljaven do 31. oktobra. Pri nakupu tiketa naj vsakdo pove, da se želi voziti s posebnim vlakom, ki bo za izletnike pripravljen. Kdor pa slučajno ne bi potoval s tem vlakom, naj kupi tiket do New Yorka in se ob prihodu v New York oglasi takoj v uradu Cunard družbe. Rojaki v Clevelandu in v državi Ohio se lahko glede izleta zaupno obrnejo na našo domačo potniško tvrdko John L. Mihelich Co., ki ima svoj urad v Slovenskem Narodnem Domu na 641st St. Clair Ave., Cleveland, Ohio, kjer jim bo prijazni Mr. August Kollander pošteno in pravilno vse podrobno raztolmačil.

100,000 na štrajku

Roubaix, 18. maja.—Tekstilna industrija v tem francoskem kraju je bila danes popolnoma ustavljena, ko je zaštrikalo nad 100,000 tekstilnih delavcev. Vlada se boji nemirov in je poslala vojaštvo v dotične kraje. Nad 20,000 policistov in vojakov patrolira v posameznih mestih v okolici. Delavci so zaštrikali, ker so jim lastniki precej znižali plače.

* Prihodnja nedelja je Binkoštna nedelja.

na šolska mladina fare sv. Vida. Program bo deloma v angleščini, največ pa v slovenščini. Starši naše mladine so prijazno prošeni, da so navzoči. Natančnejši program bomo še priobčili. Slavnost se začne popoldne ob 2:30. Namenjena je za mladino. Vstop je samo 10 centov. Zvečer se pa vrši druga slavnost, začetek ob 7:30. Ves preostanek obeh prireditev gre za novo cerkev. Tekom tedna bomo še natančneje o tem poročali.

Na eni strani zvišuje cene, na drugi trgajo plače



Državniki se zbirajo, da preprečijo svetovno krizo v industriji

Geneva, 18. maja. Ta teden se zberejo državniki in zastopniki 27 narodov sveta, da analizirajo, preresetajo in preiščejo svetovno bolezen vseh narodov — gospodarsko depresijo, na kateri trpijo skoro vsi narodi sveta. Na tej konferenci bodo navzoči državni raznih narodov, ki so v letu 1919 delali mirovne pogoje in pogodbe, ki so ustvarili 12,000 milj novih narodnostnih in državnih mej, ki so ustvarili 13 novih držav, in ki se danes čudijo, da niso imeli uspeha s svojimi načrti. Zlasti pa zanima državniške nove ekonomske pogodbe med Avstrijo in Nemčijo, proti kateri zlasti Francija silovito protestira. Francija na noben način ne bo dopustila, da se sklepe trgovske pogodbe med Nemčijo in Avstrijo, ker čuti, da je to njej v škodo, obenem pa skuša preprečiti, da ne bi prišlo do zedinjenja med Avstrijo in Nemčijo. Zborovanje Lige Narodov v Genavi nima ob tem času toliko političnega pomena kot gospodarskega. Zastopniki posameznih narodov bodo iskali cilje in sredstva, da se končno zaustavi nesrečna gospodarska depresija in se znova začne z normalnim življenjem.

Pa je utočil

Devetletni Stephen Pappas, 1517 E. 43rd St., se je vedno branil, da bi šel k jezeru. Včeraj sta ga pa njegova starejša brata vseeno vžela s seboj, in komaj je fantiček prišel k vodi, je že utočil. Spodletelo mu je ob bregu in padel je v vodo, iz katere ga njegova brata nista mogla potegniti.

Novi naročniki

Tekom preteklega tedna so se sledeči naročili na dnevnik "Ameriška Domovina": Nick Buric, Matija Cotman in Frank Modic, v Clevelandu, August Gregorich v North Olmsted, O., Anton Bartol in Angela Arko za Jugoslavijo. Vsem prav iskrena hvala!

V Rusiji ima "vodka" še veliko besedo. Ruski delavci pijejo

Moskva, 18. maja. Vera, žganka, ženitbe in delavci, to so glavni problemi ruske sovjetske republike. Star pregovor, da človek, kadar je žalosten, rad pije, se v Rusiji še danes uresničuje. Dasi je sovjetska vlada znatno zvišala ceno žganju, in je tudi polg tega omejila produkt žganja, pa ruski delavci veliko več pije, kot je bil pred revolucijo. Načrt ruske vlade, da v petih letih v industrijskem oziru popolnoma spremeni Rusijo, bo najbrž splaval po vodi. Ruski delavec dela pet dni v tednu. Šesti dan, ko je prost, si kupi steklenico vodke in "praznuje." Drugi dan je nezmožen za delo. In to niso posamezni slučaji, pač pa je to standard življenja ruskih delavcev. Tisoče delavcev je bilo radi tega že poginanih od dela, toda pijančevanje se nadašča. Delavci čutijo, da jih nekaj pritiska k tlom, da je nad njimi višja sila, sovjetska vlada, pa se udajajo pijanci. V mnogih slučajih se je pripetilo, da so nezadovoljni delavci razbili stroje v tovarni, rekoč, mi smo gospodarji.

Mati mora v ječo

Mrs. Elizabeth McGrew, 40 let stara mati treh otrok, starih od 7 do 14 let, mora prihodnjih pet let presedeti v zveznih zaporih, kot je odločil zvezni sodnik West v Clevelandu. Obdolžena je bila in spoznana krivim, da je ponarejala črke drugih oseb v vsoti od \$3.00 do \$5.00, da je kupovala obleko in živež svojim otrokom. Tekom dveh let si je na ta način prisvojila \$1300.00. Mati je priznala krivdo. Ves denar je šel za otroke, ker mati je vdova, in otroci so morali jesti. In sedaj bo menda stric Sam skrbel za otroke, ki ne bodo videli matere prihodnjih pet let.

* Plumberji v Cincinnati, Ohio, so prenehali s štrajkom.

Gangeži v Chicagi, pod vodstvom Caponija, razbijajo točilnice pijače

Chicago, 18. maja. Policija in zvezne oblasti poročajo, da so gangeži v Chicagi, ki so pripadniki Al Caponija, v enem tednu razbili 41 gostiln ali se jih pa polastili. Vse te gostilne, v katerih se prodaja opojna pijača ne postavnim potom, so bile last nekoga drugega voditelja gangežev, Matt Kolba, ki je znan kot "car" gangežev na severo-zapadni strani mesta. Policija kot zvezne oblasti pričakujejo, da bo v kratkem izbruhnila v Chicagi pravcata vojska med gangeži te ali one stranke. Gangeži, prištači Al Caponija, so v treh avtomobilih te dni obiskali gostilno za gostilno. Pometali so pijačo in opremo iz gostilne in vse to nadomestili s svojim lastnim aparatom. Novi čičaški župan, Čermak, bo v najkrajšem času, kakor je obljubil, naredil temu konec.

Tako se je lahko znebiti nasprotnikov

Tulcea, Romunska, 18. maja. Župan tukajšnjega mesta, kjer bi se v kratkem imele vršiti volitve, je danes potegnil revolver in ustrelil svojega proti-kandidata. Slednji je bil takoj mrtev.

Trinerjevo vino

Gctovo vam je vsem poznana ta dobrodelna pijača, ki je pomagala že mnogim v raznih težavah. V edini slovenski lekarni, pri Mr. Komunu na Addison Rd. in St. Clair Ave., dobite te dni steklenico Trinerjevega vina, ki je vredna \$1.25, za samo 79 centov. Opozarjamo na oglaš.

Tretja obletnica

V četrtek, 21. maja, se bo v cerkvi sv. Vida, ob 8. uri zjutraj, brala sv. maša zadušnica v spomin tretje obletnice smrti za pokojno Ano Habat. Prijatelji in sorodniki ranjke so prijazno prošeni, da se udeležijo.

* 12 deklet je zginito z domov staršev v mestu v 3. dneh.

Liga narodov preiskuje prodajo in kupčijo deklet v nemoralne svrhe

Geneva, 18. maja. Kljub najstrožjim odredbam mednarodne komisije Lige Narodov in posameznim prizadevanjem raznih odborov Lige Narodov, pa se trgovanje z belimi dekleti po vsem svetu vrši nemoteno dalje. Oni, ki se pečajo s tem vprašanjem, trdijo, da prihaja največ deklet v nemoralne svrhe iz Evrope v centralno in južno Ameriko. Na primer v mestu Montevideo je polovica vseh prostitutk iz Evrope, v mestu Buenos Aires pa celo dve tretini, v Rio de Janeiro pa 80 procentov. V mestu Buenos Aires, Argentina, se nahaja v večjih zabavnih lokalih od 100 do 200 mladih žensk, ki so namenjene v svrhu prostitucije. Smatra se jih kot navadno "blago", da katero lahko vsakdo kupi za gotovo ceno. In vlada v tem oziru ne ukrene ničesar. V Egiptu pa se nahajajo Poljakinja in Rumunke, katere v nemoralne svrhe v obilnem številu izvažajo iz njih domovine. Neki gotovi trgovec z belimi sužnjami je vsako leto redno dobavljal 700 mladih deklet iz Evrope v Egipt. Iz Evrope izvozijo vsako leto v druge dežele najmanj 10,000 deklet. In to je tako važen problem, da se bo Liga Narodov resno pečala z njim te dni.

Republika Ecuador proti katoličanom

Quito, Ecuador, 18. maja. Minister za zunanje zadeve je odredil, da vlada deportira vse katoliške duhovne, ki pridigajo na prižnicah proti javnim šolam.

Mr. Frank Močnik

Dobro poznani slovenski krojač v naselbini, Mr. Frank Močnik, 6911 St. Clair Ave., se je moral podati v bolnico sv. Aleša. Kljub temu pa bo njegova krojačnica ves čas odprta in boste postreženi enako, kot če bi bil Frank navzoč. Našemu prijatelju Franku pa želimo, da bi se dobro pozdravil v bolnici in se zopet vesel in srečen vrnil med svoje. Frank je vsepovsod priljubljen radi svoje prijaznosti in točne postrežbe.

Prvi sinko

V ponedeljek zjutraj se je ljubazna teticca štorljka oglasila na domu družine Mr. in Mrs. Frank Pakiž, 16121 Trafalgar Ave., kjer je pustila sinkota — prvorojenca. Iskrene čestitke!

Registracija tujcev

Lansing, Mich., 18. maja. Državna postavodaja države Michigan je pravkar sprejela postavbo, glasom katere se mora vsak tujec v Michiganu, to je, vsak oni, ki ni državljan, registrirati pri državnih policiji in dokazati, da je prišel pravilnim potom v Zedinjene države. Smatra se, da samo v Detroitu se nahaja nekako 100,000 oseb, ki niso ameriški državljani. Industrije se pripravljajo, da podelijo delo samo ameriškim državljanom, in ako tujci zgubijo delo, tedaj se smatra, da bo vsak državljan lahko imel delo. Avtomobilske industrije so se zlasti poganjale za to novo postavbo. Nova postavba pravi, da noben tujec v državi Michigan ne more dobiti dela, ako nima registracijske karte in dokaže, da je prišel postavnim potom v deželo.

* 400 novih slučajev ošpic je bilo naznanjenih oblastem.

Proti-katoliško gibanje v Španiji se še vedno nadaljuje po deželi

Madrid, 18. maja. Komunistična stranka v Španiji je bila prva, ki je zahtevala, da se jezuiti preženejo iz dežele. Njim so se sedaj pridružili gotovi republikanci, ki stavijo iste zahteve. Vplivni republikanski časopis "Crisol" zahteva, da potem, ko je pobegnil nadškof Segura iz dežele, da bi mu morali slediti vsi škofje in nadškofje, ker so baje sovražni napram republikli. Toda predvsem je pa potrebno, da republikanska vlada prežene jezuite iz Španske. Medtem se pa poroča, da so cerkvene oblasti začele nabirati prispevke za brezposelne in da so tudi sami škofi in nadškofi darovali večje svote v ta namen. Španski škofi in nadškofi so tudi obljubili, da se bodo ravnali po določilih nove republikanske vlade. Toda komunisti kljub temu napadajo špansko vlado, rekoč, da je preveč popustljiva. Komunisti zahtevajo, da republikanska vlada razpusti armado, da prežene vse redove iz dežele, da zapleni vse privatno lastnino ter razdeli vse premoženje med ljudi. Pri volitvah, ki se vršijo junija meseca, ne bodo pristaši monarhije imeli nobenih kandidatov. Kandidirali bodo le zastopniki republikanske, socialistične in komunistične stranke. Zato pa na Španskem danes še ni nič gotovega, kakšna bo bodoča usoda dežele.

Srebrna poroka Slovenca v Barbertonu

Poroča se nam, da praznuje v četrtek, 28. maja, dobro poznani in delujoči rojak v Barbertonu, Ohio, Mr. John Jankovich in njegova soproga Agnes, rojena Rogina, svojo srebrno poroko. Prav iskrene čestitke pošiljamo temu vzornemu slovenskemu paru. Boda zdrava in zadovoljna še do zlate poroke!

15 oseb ranjenih v spopadih v Lisboni

Lisbon, Portugalska, 18. maja. Ko je množica naroda praznovala včeraj v tem mestu v proslavo diktatorja, predsednika republike, je nekdo zagnal med ljudi bombo, ki je ranila 13 oseb. Pozneje je bila še zagnana ena bomba, ki je ranila nadaljni dve osebi. Razjarjena množica je zasledovala metalce bomb, ne da bi jih mogla dobiti v roke. Ljudje na ulicah so kričali: "Doli z revolucijo! Doli s komunisti! Doli s prstozidariji!" Druhal je razbila tudi tiskarno komunističnega časopisa.

Balincarij

Pri nedeljskem tekmovalstvu v Slov. Del. Domu za prvenstvo v balincanju so letos zmagali prvaki lanskega leta in sicer: Anton Dolgan, trgovec na Waterloo Rd., Anton Avčin in Jos. Barbich, vsi iz Collinwooda. Tekma je bila vseskozi zelo napeta, in zmagovalci so dobili zmago za samo nekaj točk. A. Dolgan in Henry Križnič sta bila izvedenca in pekrovitelja tekme. Tekmovale je 27 balincarjev iz vseh delov slovenske naselbine v širlem Clevelandu.

Pogreb štimeca

Včeraj smo poročali, da je umrl mladi rojak štimec. Navedli smo, da je bival v hiši na 10105 Lena Ave. Pravilno bi se mpralo glasiti na 10105 Reno Ave., kar naj čitatelji vzamejo v naznanje.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROCNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 6628.

JAMES DEBEVEO and LOUIS J. PIRQ, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

No. 118. Tue., May 19th, 1931.

K dnevnim vestem

Alfonso, pregnani španski kralj, lahko pride v Ameriko. Vsak star "burbonec" dobi v Ameriki iskreno dobrodošlico. Milwaukee Leader.

Dosti je dme koratov v Ameriki, ki bi radi prevzeli vodstvo demokratične stranke, ki je sedaj v rokah Mr. Raskoba. Toda nihče se ni zavezal, kot Mr. Raskob, da bo tudi dolgo-ve stranke poravnal. — Washington Post.

Ako naši ameriški kongresmani nimajo nobenega opravka tekom poletja, tedaj jim svetujemo, da se oglasijo v Španiji in povedo, kako se vodi prava republika. — Newark News.

Boga zahvalimo, da še ni tako hudo. Rusija "dumpa" žito les, žveplenke in drugo v Zedinjene države. Kaj bi šele naredili, ako bi nam Rusija poslala sem svoje črke in slovni-co. — Woodstock Sentinel-Review.

Na trg so prišle posebno izdelane smodke za ženske. Krasna prilika za moške, da se maščujejo ob rojstnem dnevu boljše polovice! — Passing Show.

Angleški prestolonaslednik pravi, da mora angleški kralj mnogo študirati. Da, kdor danes sedi na kraljevem prestolu, ta je največji znanstvenik. — Nashville Southern Lumberman.

V nekaterih državah ameriške Unije pravijo, da kdor najde štiriperesno deteljico, da pomeni to, da se bo kmalu poročil. Drugi pa pravijo, da dotičnega čaka sreča. — The Humorist.

Tekom dvajsetih let bo sedanja ženska moda postala smešna. Kar dokazuje, da smo nekateri dvajset let pred časom. — Thomaston Times.

Neki gangež v Michiganu, ki je ubil policista, je bil spoznan krivim umora druge vrste. Ali so policisti tako malo vredni v Ameriki? Gangež, katerega bi mogli v Ameriki spoznati krivim umora prve vrste, mora biti pravi ženij. — San Diego Union.

Stroški zvezne vlade znašajo letno toliko, da pride na vsakega prebivalca \$105.20. Teh dvajset centov si že lahko rolačimo, toda kam gre onih \$105.00 nam je pa nerazumljivo. — Thomaston Times.

Ameriški farmar gotovo ni brez dela, samo za njegovo delo mu nihče ničesar ne plača. — Arizona Producer.

Ameriški misijonarji imajo v resnici težavno delo. Kakor hitro sprejmejo pogani njih vero, tedaj se priuče tudi ameriškim običajem. — Publishers Syndicate.

Kot piše neki ameriški novelist, Amerikanci pri pijači nič več ne nazdravljajo: "Na zdravje!" Pač pa se izražajo: "Good-bye!" Kar pomeni, da mora biti ameriška pijača salamensko slaba! — The Humorist.

George F. Baker, znani newyorški bankir, je pri zadnjem krah zbil \$47,000,000. In ko je zadnji teden umrl, je zapustil \$150,000,000. Sinovom in hčeram ni prav nič žal za zgubljenih \$47,000,000. — The Cleveland Press.

Kar nas interesira je predlog councilmana Trinastica, ki bi rad prisilil mestne uslužbence, da naredijo svoje tedensko delo v petih dneh. Vraga, saj še en dan v tednu nimajo kaj opraviti. — The Cleveland Press.

In če nimamo ameriški Slovenci bolj važne in pomembnejše zadeve kot prepirati se za "Slovence" ali "Slovenian", tedaj sploh nobenih skrbi in težav nimamo. — Ameriška Domovina.

D O P I S I

Girard, O. — V tukajšnjem igral tudi za ples. Vsi igralci in narodnem domu se vrši dne 23. maja prireditve s zelo bogatim programom, ki bo vsakega udeleženca gotovo zadovoljil. Upri-zorjena bo enodejanka "Med-ved." spisal ruski pisatelj Čehov. Igralci bodo sledeči: Mrs. V. Pol-šak, A. Eppich in A. Komar. Re-žira Anton Eppich. Nastopi oktet pevskega društva "Zarja," odsek kluba št. 27, ki bo pel ven-ček narodnih pesmi. Vinko Zgo-nik deklamira "Proletari!" A. P. Krasna. Muzikalne točke proizvaja Barbich trio, ki bo

Cleveland (Newburg), O. — Klub "Pipa" priredi svojo letno veselico v nedeljo 24. maja na Goriških prostorih, na Green Rd. Prav prijazno ste vabljeni vsi, od blizu in daleč, ter vas za-

gotavljamo, da boste vsi izvrstno postreženi. Za plesalželjne bo igral Hojerjev trio. Naš klub je poznan, da je na njih veselicah vedno fina zabava in fina po-strežba. Tudi za letos se je do-bro pripravil, torej ne pozabite priti v nedeljo popoldne na Go-riškove farme na Green Rd., Randall, O.

Frank Gliha.

Euclid, O. — Po kratki, a mučni bolezni je preminula Mrs. Frances Kern. Bila je v stari domovini doma iz Malega vrha, fara Šmarje, po domače Vovko-va. Spoznali pa smo se z njo in njeno družino šele tukaj. Bila je krstna botra naših dveh de-klíc. Bila je tiha in potrpežljiva žena, a je v poštenu družbi tudi oživela ter veselo zapela.

Zadnjo soboto pa je solnce žalostno gledalo na obilni sprevod, ki se je počasi pomikal od doma v cerkev sv. Kristine. Po maši zadušnici je č. g. Rev. Bombach v iskrenih in v srce segajočih besedah podal poslovilni govor. Vsakdo je imel rosno oko. Potem so pa odnesli nam drago prijateljico k zadnjemu počitku na Kalvarijo. Milo se mi je storilo, ko sem videl malega Vilčka, ki je stal skupno z atekom, bratci in sestricami ob grobu svoje mami-ce. On pač ni pomil, kaj vse se dogaja okrog njega in radovedno je zrl na krsto, vso odeto s cveticami. Morda je slutil, da se tam nahaja njegova mila mami-ca, katere ne bo nikdar več vi-del.

V imenu moje družine izrekam globoko čuteče sožalje preosta-lim, v prepričanju, da nas še čaka ravno ista pot in blagi pokoj-nici naj pa bo lahka ameriška zemlja.

Anton Potokar.

Euclid, O. — V Euclidu nič ne zastajamo za St. Clairčani, ved-no imamo več življenja in dru-žinskih družabnih sestankov, vedno je kaj novega.

Ako bomo napredovali kakor kaže sedaj, bo stari St. Clair ostal za nami, to pa še radi tega ker se počutimo jaki, dasi smo še kot naselbina "Nova Ijubljana" mladi. Naša bodočnost bo veli-ka, mi se ji počasi približuje-mo; imamo vsakojake ugodne prilike za širjenje naše nove kolonije.

Ni bil sicer moj namen pisati o naši naselbini, pač pa o naši pionirski družini, katera je praznovala srebrni jubilej svoje poroke. Slavljenca tega srečne-ga dneva sta bila Mr. in Mrs. Louis Strnad, stanujoča na 209. cesti mesta Euclida prav tik po-cestva širno znanega posestva pckojnega Louis Reharja, kjer so se svoje čase vršile društvene vrtnesvelice.

Dasiravno ni bil ničesar po-prej znanega, se je kar na hipa zavrtelo krog hiše Strnadovih in "ohčet" je bila napravlje-na. Komaj par ur poprej smo sosedje dobili obvestilo, da se zberemo k praznovanju srebrne-ga jubileja in zgodilo se je. Kma-lu je bila hiša polna prijateljev, končno je dospela še družina Anton Cugelj iz Geneva, Ohio. Zelo živahna je postala družba in kako da ne. Pri Strnadovih imajo domač orkester, zelo ob-širne in ugodne prostore, dobra kuharica in izborne kelnarje, ra-zume se, da so že vsega tega na-vajeni ker vodijo gostilno že mnogo let.

Ko smo bili zelo vesele volje krog 12 ure se je nam nudil za-baven koncert; iz hiše se je vila vrsta naših slavlencev in gostov spremljevalcev, najprej godba orkestra in potem nevesta in že-nin jubileja s tovaršem in tovar-šico in kako opravljeni!

Nevesta je bila opravičena v najlepši narodni noši, na rokah je nosila malo vnujino, ki je bila tudi oblečena v narodni noši. Tako je bilo tudi še nekaj drugih oseb opravljenih v slovensko na-rodno nošo, kar je zbudilo med ostalimi gosti veliko občudova-nja in aplavdiranje.

Umevno je, da se je s tem raz-vil še živahnejši čas in da smo

ostali še dolgo v veseli družbi, slišali smo voščiti čestitke: še na mnoga leta vrlima slavlencema. Družina Strnad je mnogim po-znana kot vzorna in podporna marsikateremu. Ravno sedaj zi-bajo poleg svoje hiše zopet no-vo hišo, kjer bodo imeli sinovi in hčere priliko si napraviti svoj lep dom.

Družina Strnad vodi gostilno in jedilnico že dolgo let v tovar-niškemu distriktu na Hamilton in 53 cesti.

Mrs. Strnad, rojena Kržič, je dobra kuharica, in to je ena onih pionirskih družin, ki si je z de-lom in pridnostjo pripomogla toliko, da danes marsikaterega lačnega brezplačno nasitijo.

Naj bosta slavljenca srebrne-ga jubileja poživljena še na mno-ga leta, tako smo jim voščili ta-krat in naj velja to še vnaprej.

Eden sosedov.

Mr. Jozef Baznik, 5713 Pros-er Ave. je dobil sledeče žalostno pismo od svojega očeta iz stare domovine:

Gornja Pirešca, fara sv. Križ pri Kostanjevici. — Naznanjam vam žalostno vest, da nam je 18. aprila pogorelo vse gospodarsko poslopje. Ostala nam je samo hi-ša, pa še ta je jako poškodovana, streha vsa raztrgana, vse šipe popokane. Zgoraj je hlev in klet, ostal je edino še gol zid; zgoraj

Vas lepo pozdravljamo vsi skupaj in tudi tamkajšnje znan-ce.

Janez Baznik.

Don Charles:

BOJEVITE MRAVLJE

Posamezni rodovi mravelj ni-majo mirovnih konferenc, ni-majo Lige narodov in ne raz-orožitvenih konferenc, ampak izvajajo svojo bojovito naravo pri vsaki priliki. Kadar nale-tita skupaj dva rodova mra-velj, tedaj se vrši neizprosna boj do zadnjega zdihljeja.

Mravlja je v svojem življe-nju kakor človek: imajo svoja mesta, svoje običaje in svoje vladarje. Radi njih zanimive-ga življenja, so posvetili znan-stveniki mravljam posebno po-zornost in študirali njih šege in navade.

Uradniki londonskega zoolo-giškega vrta so pred kratkim uprizorili bitko med dvema ro-dovima mravelj. Bila sta to dva rodova mravelj, prinešena iz Afrike in svrhu študij. Ro-dova sta imela odločen prostor v živalskem vrtu, kateri pro-stor je bil ločen po stekleni steni, da niso mogle priti sku-paj. Nekega jutra je paznik položil deščico preko te stekle-ne stene, ki naj bi služila kot most med obema taboriščema mravelj. Ta most je kmalu opazila mravlja iz enega tabo-rišča. Radovedna prepleza most in se poda na poizvedovanje. Ogleduha opazijo v nasprotnem taboru, primejo jo, in takoj je bilo po njej.

Rod nesrečne žrtve je kmalu opazil, da bojevnika ni nazaj, pa se je takoj sklicalo bojno posvetovanje in vsi letniki čr-novojnikov so bili poklicani pod orožje. Toda opazili je bilo, da mravlje niso delale vsega tega brez glave in da bi se bile kar na slepo zakadile čez most na krvno maščevanje. Izbrali so prednjo stražo iz najbolj zanes-ljivih mravelj in poslali to stražo na ogled preko mostu. Ogleduhi previdno prekoračijo brv in se splazijo do sovražne-ga tabora. V sovražnem tabo-ru je bilo pa vse tiho in mir-no, žive duše ni bilo videti. Ogleduška četa se vrne nazaj preko mostu in odda tozadevno poročilo: da je sovražnik ne-pripravljen in brezskrbno spi v svojem gradu iz prsti.

Učenjaki so pazno zasledova-li vsak nadaljni potek te zani-mive igre.

Videli so, da je bilo takoj, ko je oddala ogleduška četa svoje poročilo, sklicano bojno posve-tovanje in kmalu zatem so vre-le iz vseh izhodov mravlje, se postavile v bataljone in polke in se odpravile proti mostu. Pred mostom se je vršilo še

je skedenj, sinica, kolarnica, hramček in svinjaki. Zgoraj je vsa krma, slama, in šopa. Zgo-relo nam je vse orodje, ostal je edino voz in brane, ki so bile na njivi. Zgoraj nam je 14 kokoši in en prešič, star eno leto. Zgo-rela nam je obleka, rjuhe, vse zelje in krompir, tako da smo sedaj berači.

Goreti je začelo pri Peniču zjutraj ob pol osmih in ker ni bi-lo nikogar doma, se je ogenj hi-tro razširil. Ko so ljudje prihiti-li, je bilo že prepozno. Pihala je tudi močna sapa, kar je še bolj netilo požar. To je bilo groze in strahu, joka in vpitja, pomagati se pa ni dalo nič. K sreči so pri-hiteli ognjegasci iz Cerkelj, dru-gače bi bila tudi naša hiša zgo-rela in vsa doljenja stran vasi.

Ljudje sedaj prosijo okrog les, živež in krmo. Denarja ni nič, ker se ne da nobena stvar pro-dat, kar kmet pridelal. Kar pa kupuje, je pa vedno drago. Pro-simo vas, če bi nam mogli kaj po-magati, saj vidite kakšni reveži smo. Pa še pri svojih znanih prosite, morda se nas bo kdo usmilil, da bi mogli vsaj za silo popraviti pogorišče, da ne bo treba s živino delati nadleže po drugih hlevih.

Vas lepo pozdravljamo vsi skupaj in tudi tamkajšnje znan-ce.

Janez Baznik.

Don Charles:

Posamezni rodovi mravelj ni-majo mirovnih konferenc, ni-majo Lige narodov in ne raz-orožitvenih konferenc, ampak izvajajo svojo bojovito naravo pri vsaki priliki. Kadar nale-tita skupaj dva rodova mra-velj, tedaj se vrši neizprosna boj do zadnjega zdihljeja.

Mravlja je v svojem življe-nju kakor človek: imajo svoja mesta, svoje običaje in svoje vladarje. Radi njih zanimive-ga življenja, so posvetili znan-stveniki mravljam posebno po-zornost in študirali njih šege in navade.

Učenjaki londonskega zoolo-giškega vrta so pred kratkim uprizorili bitko med dvema ro-dovima mravelj. Bila sta to dva rodova mravelj, prinešena iz Afrike in svrhu študij. Ro-dova sta imela odločen prostor v živalskem vrtu, kateri pro-stor je bil ločen po stekleni steni, da niso mogle priti sku-paj. Nekega jutra je paznik položil deščico preko te stekle-ne stene, ki naj bi služila kot most med obema taboriščema mravelj. Ta most je kmalu opazila mravlja iz enega tabo-rišča. Radovedna prepleza most in se poda na poizvedovanje. Ogleduha opazijo v nasprotnem taboru, primejo jo, in takoj je bilo po njej.

Rod nesrečne žrtve je kmalu opazil, da bojevnika ni nazaj, pa se je takoj sklicalo bojno posvetovanje in vsi letniki čr-novojnikov so bili poklicani pod orožje. Toda opazili je bilo, da mravlje niso delale vsega tega brez glave in da bi se bile kar na slepo zakadile čez most na krvno maščevanje. Izbrali so prednjo stražo iz najbolj zanes-ljivih mravelj in poslali to stražo na ogled preko mostu. Ogleduhi previdno prekoračijo brv in se splazijo do sovražne-ga tabora. V sovražnem tabo-ru je bilo pa vse tiho in mir-no, žive duše ni bilo videti. Ogleduška četa se vrne nazaj preko mostu in odda tozadevno poročilo: da je sovražnik ne-pripravljen in brezskrbno spi v svojem gradu iz prsti.

Učenjaki so pazno zasledova-li vsak nadaljni potek te zani-mive igre. Videli so, da je bilo takoj, ko je oddala ogleduška četa svoje poročilo, sklicano bojno posve-tovanje in kmalu zatem so vre-le iz vseh izhodov mravlje, se postavile v bataljone in polke in se odpravile proti mostu. Pred mostom se je vršilo še

Raziskovalci pravijo, da je še sreča, da se posamezni ro-dovi mravelj ne sporazumejo med seboj in da vladal med njimi večni boj. Ako bi se zdru-žile in skupno napadle človeka in živali, bi v Afriki kmalu iz-ginilo vsako življenje s pr-vršja.

James W. Bennett:

Nove vrste raketirstvo

Pred par dnevi se je pred ne-ko newyorško trgovino ustavil berač, ki je z iztegnjeno roko prosil miloščine in kazal svojo dlan, ki je bila polna krvavih madežev. Premožni kupci, ki so hoteli stopiti v prodajalno, so se obrnili proč, ker niso hoteli gle-dati žalostnega prizora, in — tr-govina je bila prazna. Trgovcu ni preostalo drugega, da je bo-gato obdaril berača in ga prosil, naj se umakne izpred njegove prodajalne.

To je bil način, ki so se ga po-služevali kitajski berači pred ti-soč leti, in se ga poslužujejo še danes. Tam imajo nekako or-ganizacijo, ki se imenuje zveza beračev, kateri zvezi morajo tr-govci in drugi plačevati gotove vsote na mesec, kakor jo pač za-htevajo berači. Neki trgovec se je tirjavti uprl in ni hotel plača-ti. Pa ni trajalo dolgo, ko se po-javi pred trgovino cela tolpa be-račev: slepih, pohabljenih in be-težnih. Vsak je glasno oznanjal svoje gorje in razkazoval svoje pohabljenе ude. Pojavi se bogat mešan, v bogati obleki, ki je bil očividno namenjen v trgovino. Toda ko zagleda gručo beračev, se obrne proč in odide. Na vsa-kih pet minut se je pojavil isti prizor, dokler ni prišel iz trgo-vine gospodar s precejšnjo moš-njo denarja, ki jo je izročil na-čelniku beračev. V dveh minu-tah je bil prostor pred trgovino izprazen. Ne ve se pa, ali so bili kupci res kupci, ali pa samo od beračev najeti ljudje.

Zveza beračev zahteva pri vsa-ki stvari svoj delež, celo pri po-rokah. Pri vsakem poročnem slavlju jim mora ženin plačati gotov davek in potem v zahvalo berači varjejo darila novoporo-čencev, da jim ni kaj ukrade-nega. In pripovedujejo, da je vsa-ka stvar absolutno varna, če jo vzamejo v svoje varstvo berači.

Neki mladi mož, ki je precej časa živel v inozemstvu, je skle-nil, da bo obhajal poroko brez soudeležbe beračev. Toda ko se pelje nevesta na prostor poro-čnih ceremonij, je bil prostor pred poslopjem tako natrpan be-račev, da nevesta niti iz avtomo-bila ni mogla. Priti je moral ženin, ki se je odkupil z gotovo vsoto in nevesta je imela takoj prostor.

Na Kitajskem se je beračenje tako razvilo, da je postalo že pro-fesijon. Mnogo je pohabljenecv, ki si sami pohabijo ude, samo da dobe večje sočutje pri ljudeh. Imajo tudi šole, kjer se ljudje za gotove vsote navadijo pravilne-ga beračenja, kako se mora iz-premeniti glas, da je bolj mil in v srce segajoč, kako se izpahne roka ali noga, da se dobi več so-čutja.

Poznal sem v Pekingu bera-ča, ki je imel mreno na obeh očeh. Neki evropski zdravnik se je ponudil, da ga brezplačno ope-rira in da bo zopet videl, toda berač se je ponudbi trdovratno uprl, češ, kako bo on potem be-račil, če ne bo slep.

V inozemski koloniji v Pekin-gu se je večkrat pojavil na ulici berač, precej orjaške postave, ki je nosil na hrbtu svojo staro ma-ter, ki je bila vsa betežna, sklju-čena in stara in je za njo prosil miloščino. Ker se je večkrat po-kazal, sem uvidel, da je imel v čnem letu najmanj tri različne "matere."

Nemalokrat se pripeti, da kdo ukrade na deželi malega otroka, mu zlomi ude in ga tako pohab-ljenega vodi po ulicah, da prosi zanj miloščino. Kdo se more upirati sirotini pokveki, ko se človeku trga srce pri pogledu nanj. In vendar je v največ slu-čajih to le umetno prirejeno.

Ko je še vladala na Kitajskem Manchu dinastija, so se cesar-ski principi večkrat oblekli v be-raske obleke, hodili po ulicah in prosili miloščino — vse samo za to, da so si delali kratak čas. Toda usoda je vrgla staro dina-stijo s prestola in danes je mar-sikateri član cesarske hiše, ki steguje usahlo roko proti tujcu, da si dobi za peščico riža.

Če verjamete al' pa ne.

Prijatelj mi je pripovedoval sledečo resnično dogodbico:

Nekoč grem domov od marja-ša. Bilo je že bolj proti jutru in slučajno sem bil tistikrat popol-noma trezen, ker se je bil prija-telju ohajčan usušil. Ker nisem imel daleč do doma, sem šel kar peš. Ko zavijem v neko ulico, vidim pri vratih neke hiše slo-neti nekega moškega. Pa ga na-govorim:

"Kaj pa je, ste pijani?"
"Sur!"
"Ali živite v tej hiši?"
"Ja — hic!"
"Ali naj vam pomagam v po-steljo?"
"Ja — hic!"

Napol vlečem, napol potiskam natreskanega človeka gor po stopnicah v drugo nadstropje. Privlečem ga na hodnik in tam sem videl, da so štiri stanovanja. Torej ga vprašam:

"Ali tukaj stanujete?"
"Ja!"
"V katerem stanovanju?"
"Ja!"

"No, pa ga imaš. Drugega ni vedel odgovoriti, kot "ja." V ka-tero stanovanje naj ga potisnem? Ali naj zvonim? Nak, tega pa ne, ker se lahko primeri, da se jih bom še jaz na lezel od pijan-čeve žene, ker sem ga pripeljal domov. Pa zagledam neko okno odprto, pa se kar odločim in ga potisnem skozi tisto okno, meneč, naprej si bo pa že sam po-magal. Nato se pa podam doli po stopnicah. Zunaj pred hišo pa zopet vidim nekoga, ki je bil videti še bolj natreskan kot oni, ki sem mu pomagal domov, pa ga vprašam:

"Ste pijani?"
"Ja!"
"Ali tukaj stanujete?"
"Ja!"
"Ali naj vam pomagam v po-steljo?"
"Ja!"

Pa ga zgrabim in ga vlečem gori po stopnicah. Takrat mi pa, šine v glavo hudobna misel, da bi namreč pijanca sunil skozi ravno isto okno, kot sem prve-ga. To se bosta zjutraj gledala! Nič ne pomišljam, vlečem nade-lanega človeka do okna in ga su-nem notri, nato grem pa zopet doli po stopnicah. Komaj pa stopim skozi vrata, je pa že tret-ji pijanec tu. Kakšni ljudje pa stanujejo v tej hiši? Saj so ven-dar sami pijanci! Uboge žene, ki imajo take moze! Ker sem pa že dva spravil gori v stanova-nje, bom pa še tretjega. Pa še tega zgrabim in ga z veliko te-žavo spravim gori po stopnicah. Na hodniku si mislim: Dva sem že spravil skozi tisto-le okno, bom pa še tretjega, si bodo že znali pomagati, pa ga butnem skozi okno.

Sedaj menda ja ne bo nobene-ga več, si mislim, ko grem doli po stopnicah. Pa glej ga hudi-ka! Komaj stopim skozi vrata, že zopet zagledam človeka, ki je slonel na vogalu. Ta se mi je zdel pa še bolj natreskan kot oni tri-je. Ne bo drugače, še temu mo-ram pomagati v stanovanje, po-tem pa nič več. Stopim proti njemu, da bi ga lepo prijel. Ko-maj me pa zagleda, zavpije na vso moč in zbeži po cesti in pri-le-ti ravno v roke policajcu, ki je prišel mimo. Pa se ga oklene z obema rokama in ga prosi: "Oh, gospod stražnik, rešite me, za božjo voljo, rešite me pred tem človekom (in pokaže name). Že celo noč me vlačil gori po stopni-cah, in ko me privleče na vrh, me sune skozi okno, da štrbunk-nem na dvorišče; potem pride za menoj, me zopet pobere, vleče gori po stopnicah, me zopet bu-ti skozi okno in tako se ponavlja ta stvar že vso noč, da sem samo še malo živ."

VIŠARSKA POLENA

Spisal
NARTE VELIKONJA

Matijec je razmišljal. Vlekel je kravo počasi za seboj ter se ves tresel. Da gre snubit, se je vmišljal in ves drob mu je trepetal od neznane stiske in strahu. Da je snubil, se je vmišljal, in da ga je odbila. Franca da je odbila. Potem bi moral izpod strehe. Kaj bi rekli ljudje? — Predramil se je iz misli, ko ga je krava potegnila v sneg. In ves vesel je bil pri občutku, da se ni snubil in da žene kravo in da bo pri snubitvi pomagal stric Kosmač.

Tudi nazaj grede je stopal ves zamišljen pred kravo.

"Da sem dolžan!" mu je šlo po glavi. "Kaj bo, če me zavrne!"

Sredi pota je bevsnil izza nekega skednja črn pes. Krava se je vzpela na stezo ter sunkoma potegnila Matijca, da se je opotekel v sneg. Loveč se v zamet, je spustil vrv. Krava je zapihala, jo ucvrla proti domu ter jo potegnila v hlev.

Matijec si je obrisal obraz, ki je bil ves od snega ter videl govedo v diru na gazi. Otresel je sneg s sebe, se ogledal, če ga je kdo videl, ter nato dostojanstveno mirno zamahnil z roko.

"Saj gre domov! Jaz ne bom dirjal za njo!"

Franca je bila v hlevu, ko je Pirha privihrala nazaj. Privezala je živitce ter si še brisala čevlje v snegu, ko je Matijec prišel mimo vogla.

"Ali ti je ušla?" se je zasmejala in pokazala svoje močne bele zobe. "Kaj si pa delal?"

"Ušla!" je v zadregi dejal Matijec. "Kaj jaz vem, kako se je iztrgala!"

"Zdaj snubi! Da se ti bo smejala!" mu je šlo po mislih, ko je stopil v hišo ter še zmerom slišal krhki smeh France za seboj.

"Krava mu je ušla!" je dejala veselo tasto, ki je sedel na ognjišču.

"Kako naj dirjam za njo!"

"Saj res!" je dejal Mohor.

Matijec je sedel k ognjišču; tesen občutek osramočenja in nerodnosti mu je legel okoli srca.

"Zdaj snubi!" se mu je rogal plamen na ognjišču. "Kako se

bo smejala! Še krave ne znam prignati nazaj!"

In mu ni bilo obstanke na mestu. V ušesih mu je živel krhki smeh France vdove, ki mu jo je snubil stric Matevž in ki ni razumela, kaj se spodobi.

Klančar se je pred svojo kočo ustavil s Blaževimi sanmi. Na kupu dračja je bil ovčji kožuh in iz njega je gledala spredaj brada, zadaj so visele noge.

"Ali boš mogel, Blaž?" si je dihal v pesti. "Če boš mogel vstati? Daj! Kar noter stopi, zakuril bom in pogrel krompir, da si opomoreš. In za naprtek ga boš potegnil, da se ogreješ. Kar imam, pa vzemi!"

"Kako si dober!" je dejal Blaž, naj pol omahnivši s sani. "Kaj bi bilo, da te ni Bog prinesel v gozd!"

"Ali ti zdaj spet večkrat pride? Ta slabost?" je pomagal Blažu v kočo. "Če ti večkrat, potem bi ne smel več sam v gozd!"

"E, slabost pride, preden se zaveš!" je priklimal Blaž. "Stari križi se lomijo radi! Pa saj to ni hudo! Jaz vidim svetnike, ko padem. Čudno muziko! Sam svet Peter je bil pri meni. Vem, to je bolezen, a ni huda bolezen. In stari križi, stari križi, Klančar!" je zamišljeno, s trpkim nasmehom strmel predse Blaž.

"Stari križi? Pa jih podpri! To je samo od stradeža, tiste prikazni in slabosti. Tale krompir imam. Bog ga nama je zabelil!"

In je postavil predenj skledo krompirja v oblicah.

Iz izbe je bilo slišati droben glas otroka.

"Ali ga slišiš? Janezek!"

Klančar je vteknil krompir v usta ter po prstih stopil po otroka.

"Tih, Janezek, tiho, da ne zbudiš mame. Na, vleci!" Pograbil je peso v kotu, odrezal košček ter ga zavil v cunjico.

"Na, vleci in tiho bodi, mama je bolna!"

Tisti hip je vstopil Matijec.

"Sam gospodinjš, Klančar?"

"I no, sam? Vsi! Janezek še največ pri hiši ukazuje." In je položil otroka na cunjce ob ognjišču. "Tako je; drugod imajo otroci cukar in mosljo in pestunjo, pri meni odpravi vse to kos pese. In je dobra in otrok vleče, da je veselje. Glej ga, kakšen je! Vse se je pri nas spremenilo, odkar ga imamo. Deset let smo čakali, celih deset let. Pa ga je Bog dal!"

Glas se je možu tresel, ko je s

svojo žuljavo desnico šel preko otrokovega čela.

"Čisto vse drugače je, odkar ga imamo!"

"Kaj pa Meta? Ali je boljša?"

"Zdravnik je dejal, da bo že boljša! Na pomlad. Tudi ni bila šala! Vsi smo mislili, da bo umrla. Sedemtrideset let ima!

In vseh deset let je jokala po cele noči, če mene ni bilo. Od strahu, tako je je bilo strah!"

"Od strahu, praviš? In zdaj?"

je postajal Matijec radoveden.

"Zdaj ne več!"

"Janezek ji ne more pač nič pomagati!"

"Kdo razume žensko!" se je smehljaj Klančar.

"In zdaj da je ni, praviš? In ne joče več —" je vpraševal Matijec in čudno skoraj užaljeno samoljubje je zvenelo iz njegovega glasu.

"Nič več! Pst! —" je posluhnil v izbo. "Mislim sem, da kliče! Če je zbujena, ne pusti otroka iz izbe!"

"Da se ne prehladi!" je nekam osorno pristavil Matijec.

Blaž pa je počasi drobnil krompir ter kimal.

Nastal je za hip molk.

"Krompir jeste, v oblicah!" je nerodno spet začel Matijec čez čas. "Nezabeljenega! Da bo bolj dišal, pošilja Franca tole. Pa ne se ji zahvaljevati. Ne vidi rada in se ji boš zameril!" je z zavedno dobrohotnostjo in pokroviteljstvo lagal Matijec. Sam je bil iz bahavega usmiljenja kupil slanino v štacuni. "In če še nimaš mleka, mislim, da ga bo Franca rada nekaj dala, samo da bi kdo prišel ponj," je obljubljal. "Če ji jaz porečem, ga bo dala!"

"Jaz ti ga bom pa nosil!" se je ponudil Blaž. "Življenje si mi rešil."

"Kakšni ste ljudje! S samo dobroto me mislite zagrniti!" se je branil Klančar ter drobnil dračje z Blaževih sani na ogenj.

"Vrnili ti ga bom, Blaž!"

"Kaj boš vrnil?"

"Dračje!"

"In ti bi za lastno dobroto vračal?"

"Vrnili ga bom! Na tvojih sanah sem ga pripeljal in ti si ga nabral. Zase si ga nabral!"

Ogenj je veselo prasketal, da so odmikali kolena, ko je začel plamen lizati okoli kotliča na vengah. Matijec je otresele ogle, ki mu je padel v nedrije.

"Za vse raste!" je modroval Blaž. "Za vse raste!"

"Slabo imaš, ko imaš ogenj na

tleh. Včas je Meta sanjala o štedilniku. Ko je bila še mlada —"

Matijec je sredi stavka premolknil, kakor da se mu je zalelo. Nečesa se je spomnil in tudi Klančar ga je začudeno pogledal. V zadregi sta si zrla samo za kratak hip v oči. Nato se je Matijec spet zavedel svoje dostojanstvenosti: gruntarjev sin, ki ima denar, je sedel pred bajtarjem, a ni našel prave besede.

"Zdaj pa, ker sta že tu, še požirek tepkovca!" se je zavedel Klančar ter postavil pred nju lonček žganja. "Nobenega kozarčka nimam."

"Samo da ima dno!" ti drži vonj! Pa mi res ni manjkalo drugega kakor jesti. Čisto sem si opomogel!" In je mlasknil z jezikom. "Kaplja pa vredna gospodarja!"

"Tisto noč sem jo kupal. V lopi, tam zunaj. Ženske so me bile pregnale. Sedel sem zunaj in jo skuhal prvič, nobene od nikoder. Vsaj pogledati! Nič. Pa sem jo prekuhal drugič — tak sem bil kakor na trn naboden! Nič. Od nikoder nobene. Samo iz izbe v kuhinjo, iz kuhinje v izbo, iz kuhinje po drva. K meni nobene. 'Naj bo, četudi je je manj, sem dejal in sem jo prekuhal v tretje. Da, tretjič! Ali veste, da sem bil že v tram zarezal dan, mesec in leto od —? Kaj vem, kaj mi je bilo! Prekuhal sem jo v tretjič. Sama moč je je, kar v žile plane. In sem se rekel, da jo nalijem v četrtič. Taka bi bila, da bi bila lopo odnesla! In bi jo bil kuhal četrtič! Kajne, Janezek, da bi jo bil! 'Sina imaš!' je privihrala Predivka in sem dejal: 'Hvala Bogu za Janezka!' sem dejal."

Klančar je sedel sklonjen predse ter govoril bolj zase kakor drugim. Matijec je z nerazumljivo nejevoljo poslušal, Blaž pa skrivaj obrisal solzo ter pil tepkovec, ki bi bil prekuhan četrtič, če ne bi bilo Janezka pravi čas.

"Hvala Bogu, pa je le!" je tlesnil Klančar otroku v zibelki. "Nikoli še nisem videl take zarje kakor tisto jutro! In zdaj fant že vleče peso kakor cigaro!"

"Naj ti bo v veselje!" je s čudno bolestjo dejal Blaž, postavil lonček na tla ter se trpko zamislil v ogenj. "Naj ti bo v veselje, Klančar! Kaj pa ti, Matijec?"

Matijec je nerodno premikal noge na pručici ter ni našel prave besede. Da bi zakril zadrego, je segel po lončku ter potegnil, kakor da ni slišal vprašanja. V njem se je kuhala nejasna mešanica najrazličnejših občutkov. Skoraj, da je privoščil iz neznane vzroka Klančarju vso njegovo bedo in siromaštvo ter mu bil nevoščljiv za sina. In ženo! Da, ženo! In tudi njej je privoščil vso stisko. Daljen spomin ga je grabil za srce in sredi nerazumljive in nedoločne škodljivosti mu je gorela vroča želja, da bi na kakršenkoli način pomagal Klančarju, mu izkazal dobroto. In če bi še raziskoval to željo, bi bil našel, da ni brez bahavosti.

"Dober je," je postavil lonček na tla.

"Prav res!" se je zavedel iz svoje žalosti Blaž.

"Kar izpijta, kar izpijta!" je ponujal Klančar.

"Zase ga še imam in —"

"— in Janezku ga ne daš!" je učil Matijec.

"Bog varuj! Za take gale strup. Ne raste!" je resno razmišljal Blaž. "Daj, prilij rožmarinu, pa ti usahne."

"Saj ga tudi ne bo, tega že ne!" se je namuzal Klančar.

"Dobro, da sem si jo izmislil. Shranim ga, ko bo star dvajset let, naj ga pa pokuši!"

"Prestar bo!"

"Kaj prestar! Moj oče ga je hranil od svoje poroke do srebrne. In je bil kakor živo srebro. Petindvajset let. Stari Poljanec je umiral, pa še ni napravil testamenta. Da ga bodo pripravili k moči, so rekli. Grunt bi bil šel, kar je bilo osem otrok. In je naš tepkovec rešil Poljanec grunt. In za vse otroke je prekrbljeno po pravici. Pa je napravil testament, in ko je rekel zadnje besede, je umrl. Kakor bi bil odrezal, prej pa se je mučil tri dni in tri noči in ni mogla duša nikamor."

"Za vsako bolezen najdeš zdravilo!" je hitel Blaž ter spet segel po lončku.

"Ali je prazen? Čakajta, čakajta!"

Se preden se je vzdignil, je stala na pragu Franca.

"Ali ni pri Vas Matijca?"

"Tu je!" je potrdil Blaž.

"Otroka varuje."

"Saj ni res!" se je sramoval Matijec in kri mu je bušnila v glavo.

"Ker svojih nima!" je nadaljeval Blaž. "Pa bi jih lahko že imel!"

"Prav res!" je potrdil Klančar. "Škoda ga je in prav zadnji čas je, Matijec!"

Matijec je nerodno premikal noge ter brez besede strmel v Franco, ki je radovedno stopila k otroku. Skoraj se mu je zamalo zdelo, da se Klančar šali.

"Čisto očetu je podoben!"

"Vidiš, vsi pravijo," se je smejal Klančar. "Vsi pravijo. Komu pa naj bo. Ali je tako čudno? Vsak otrok je podoben očetu!"

"Vsak, praviš?" je zateglo vprašal Blaž.

"Da, skoraj vsak! Ali v hoji ali v obrazu ali v glasu. Če drugače ne, ko moli ali pa zakolne. Kri se ne da utajiti, takoj se spozna!"

"Da se ne da?" je spet vprašal Blaž. "Ti praviš, da se ne! O, če je to res! Hvala Bogu, če je to res!" je zamišljeno kimal, že ves ginjen od tepkovca in od neznane bolečine v srcu.

"Lep otrok!" se je obrnila Franca od otroka.

"Vse drugače je v hiši, odkar ga imamo," je gorko ginjen čustvoval Klančar.

"In sem rekel," je znil Matijec, ki mu je žganje tudi stopilo v glavo, "in sem povedal, da boš ti dajala mleka zanj, dokler se telica ne oteji," je zagnal ter se skoraj sam prestrašil svojih besed. Toliko samozvesti in ponižujoče dobrotnosti je zvenelo iz njih.

Franca je osupnila za hip, pogledala Matijca začudeno in nezrečen občutek jo je zbodel v srce. "Česa se Matijec ne spomni! On, možakar, jaz pa še ne!"

"Blaž ga bo nosil," je hitel, videč da Franca ne ugovarja. — "Bomo že uredili."

"Samo pol litra," je dejal Klančar. "S kamelicami bomo mešali. Nekaj pa ima pri materi."

"Le po liter hodi, Blaž, saj ga je njej tudi potreba. Kako bo pa rastel otrok, če nimate mleka," je kratko dejala Franca. Iz misli ji ni šel Matijec, Matijec, ki iz neznane osabnosti in obzirnosti ni še nikdar ničesar ukrenil v hiši, obljubila v njenem imenu mleko okoli! Nerazumljivo čuvstvo jo je obšlo. "Začel bo, gospodariti bo začel," ji je šlo skozi možgane. "Da bi le res začel, pri pravem koncu začel," je vzdihnila. "Dozdaj se je držal, kakor da smo mu vsi premalo."

"Tineša še ni iz gozda," je nadaljevala na glas. "Če se mu ni kaj primerilo? Sicer ni daleč in tudi pot ni slaba."

"Pojdiva mu naproti, Matijec," je segel Blaž po kožuho in stopil iz kuhinje za Franco.

"Kdo bo hodil za hlapcem!" se je otresele Matijec. "Bo že prišel! Polenil se je in počasi vozi!"

Blaž in Franca ga nista več slišala.

Tisti hip je porabil Matijec in stopil čisto blizu h Klančarju.

"Na!" je izvlekel iz notranjega žepa. "Tu imaš, da vrneš Matevžu. In takoj mu vrni, da te ne odere. Sedem let mu ne odslužiš. Moj stric je, to je res, pa ga poznam. Takoj mu vrni. In če bo hotel, da mu delaš, naj

plača rajši on tebi. In ne povej, da sem jaz posodil. Meni se za denar ne mudi!" Kakor se je trudil, da bi zakril zadovoljstvo, kakor ga ima človek, če izkazuje dobroto nekemu, da ga poniža, vendar ni mogla tega premagati njegova želja, biti dober in ne zbadljiv, odkritosrčno, od srca dober in pokroviteljsko žaljiv.

"Dobroto mi je storil! Ali mu naj to takoj poplačam? Pogodila sva se," se je branil Klančar tudi ves zmeden od nenadne dobrote in tihega ponižanja.

"Ti dolg vrni in potem delaj!"

"Iz stiske me je rešil in telico sem obdržal."

"Le obdrži jo; tu vzemi, da ne vidiš. Ne maram, da bi videli. Vseeno je, ali ga imam jaz doma, ali ga imaš ti. Samo da se Matevžu ne zapišeš. Ta bi te držal kot v kleščah."

(Dalje sledi.)

DNEVNE VESTI

Mož brez roke je ustrelil roparskega napadalca

Elyria, Ohio, 18. maja. Matt Gardner, ki ima gasolinsko postajo na Oberlin Rd. v bližini tega mesta, je bil včeraj že štiriinajstič napaden od roparjev. Toda ta napad se roparjem ni posrečilo. Dasi ima Gardner eno samo roko pa je v naglici prijel za revolver in streljal na roparja, katerega je na mestu ubil, dočim je povzročil, da je bil njegov spremljevalec prijet. Tretji ropar je bil pa par minut pozneje prijet od državnega pravdnika Dom Myers, ki se je vračal iz golf polja in je videl, da ropar beži po cesti. Gardner pravi, da bo sedaj za en čas imel mir pred roparji.

Fašisti v Nemčiji dobili nove zmage

Oldenburg, Nemčija, 18. maja. Fašistična stranka je v tukajšnjih volitvah za državno zbornico pridobila mnogo novih sedežev v državni zbornici. Dočim so socialisti izgubili pet poslancev, so fašisti jih dobili šest. Komunisti so napredovali za enega poslanca, katoliška stranka je obdržala svoje stališče, a dve drugi politični stranki sta zgubili vse svoje sedanje zastopnike.

200 ubitih v novi kitajski revoluciji

Shanghai, Kitajska, 18. maja. Tekom zadnjih par dni je bilo ubitih v tem mestu nad 200 lokalnih kitajskih vojakov od novih revolucionarjev, ki so se uprli obstoječi kitajski vladi. Prebivalci južne Kitajske se puntajo proti vladi v Nankingu, kateri načeljuje general Kajšek. Nova velika revolucijska vojna preti Kitajski.

Ohijske farme

Kot poroča zvezni števnik urad se je vrednost farm v Ohio zelo zmanjšala tekom desetih let. Število farm je padlo od 256,695 na 212,292. Vrednost farm se je v zadnjih desetih letih znižala od 2,762,496,949 dolarjev na \$1,694,478,644. In dočim je bilo pred desetimi leti na farmah države Ohio še 810,692 konj, jih je danes še 490,878. Število krav, mul, prešičev, kokoši in druge domače živali se je tudi znatno znižalo.

MALI OGLASI

Stanovanje

se da v najeni, 5 sob, spodaj. — Blizu Gordon parka. Vprašajte na 720 E. 82nd St.

(May 19, 21, 23)

Farma naprodaj

Jako čedna farma, ima 41 akrov, 12 akrov trte, nova hiša, 10 sob, plin, elektrika, ob tlakani cesti. Ena krava, dva konja, orodje in druge priprave. Brez agentov. Pišite ali oglasite se pri Anton Košiček, Dock Rd., Madison, Ohio. (118)



V Reno, Nevada, kjer se dobi najhitrejšo razporoko, so upeljali za svoje bogate klijente tudi razne igralnice, prav kakor v Monte Carlu. Slika kaže razne hazardne igre, katerih se pridno udeležujejo tudi ženske.

THE OLD HOME TOWN



HENRIK SIENKIEWICZ

POTOP

iz poljščine prevlel
DR. RUDOLF MOLE

(Nadaljevanje)

V tem so začeli iznova kričati: "Kraljevi vozovi in garda prihaja! Poginejo še ti!"

In res se je zgodilo, da se je del kraljevih živežnih voz, ki je bil spremljan od sto ljudi pehotne garde, pokazal v tem hipu na drugi poti iz bližnjega gozda. Ko so opazili, kaj se godi, so se vsi vojaki iz spremstva, v prepričanju, da je most gotov, na vso moč trudili, da dosežejo mesto.

Toda zapazili so jih s polja, nakar se je zadržilo okoli tristo konj takoj proti njim, na čelu vseh je dirjal z visoko dvignjeno sabljo in z ognjem v zenicah gospod najemnik iz Vansose, Rzedrian. Do sedaj se ni posebno odlikoval v junaštvu, toda ob pogledu na vozove, v katerih bi se utegnil dobiti obilen plen, je narastel v njegovem srcu tak pogum, da je za nekaj korakov prehitel vse druge. Pešci pri vozeh, videč da ne uidejo, so se združili v četverkot in sto mušket se je naenkrat nastavilo v Rzedzianove prsi. Strel je pretresel ozračje, širok pas dima je preletel stene četverokota, toda preden se je dim razpršil, je že gospod najemnik pod steno izpodbodel konja, da so prednja kopita za hip obvisela nad glavami pešcev — in je padel kakor strela v središče.

Za njim pa se je valil plaz jezdecov.

In kakor volkovi preganjajo konja in on še živi in se, ležeč na hrbtu, brani s kopiti, a ga oni popolnoma pokrijejo in trgajo z njega kose mesa — tako je popolnoma pokrila one pešce in vozove stiskajoča se masa konj in jezdecov. Le grozni kriki so se dvigali iz tega vrtnca in prihajali do ušes švedov na drugem bregu.

In med tem so še bližje brega pobijali ostanke Kannebergovih jezdecov. Vsa švedska armada je zasedla kakor en mož visoki breg Sena. Pehota, konjenica, artiljerija, vsi so se zmešali med seboj in gledali, kakor bi bili v nekdanjem rimskem cirkusu pri predstavi, samo da so gledali s stisnjenimi ustnicami, z obupom v prsih, v strahu, z občutkom brezmočja. Zda se je iztrgal iz prsi teh gledalcev grozen krik, zdaj se je razlegal splošen jok, a zopet je nastala tišina in čuti je bilo le hropenje razjarjenih vojakov. Saj teh tisoč ljudi, katere je vodil Kanneberg, je predstavljalo ponos švedske armade; bili so to sami veterani, proslavljeni v Bog ve v kolikih zemljah in Bog ve v kolikih bitkah. Sedaj pa so begali kot bločna čreda ovac po širni planjavi, gineč kakor ovce, pod nožem mesarja. To ni bila več bitka, to je bil lov. Grozni poljski jezdec so se vrtili kakor metež na bojnem polju, kričeč in goneč za jezdec. Včasih je gonilo za enim po več mož, včasih poedinec za poedinec. Zda se je dognani šved dvignil na sedlu, da bi mogel sovratniku olajšati udarec, zdaj se je spustil v boj, toda najhujše je poginil, zakaj švedski vojaki se niso mogli meriti v dvoboju s poljsko šlahto, ki je bila izurjena v vsakovrstnem bojevanju.

Toda najbolj se je odlikoval med Poljaki mali vitez, sedeč na žoltem konju, urnem in okretnem kakor sokol. Naposled ga je opazila vsa vojska, zakaj kogar je preganjal on, kdor se je srečal z njim, je poginil, ne ve se, kdaj in kako, s tako majhnimi, tako neznatnimi mahljaji svojega meča je pobijal najkrepkejšje jezdec na tla. Naposled je dohitel samega Kanneberga, katerega je gonilo pet tovarišev, on pa je kričnil nanje, ukazal prenehati z gonjo in se je sam vrgel nanj.

Švedje na drugem bregu so za-

držali sapo v prsih. Sam kralj se je dvignil na breg in gledal z utripajočim srcem, med strahom in upanjem, zakaj Kanneberg, kot odlični gospod in kraljev so-rodnik, ki so ga od detinstva vadili v vseh vrst bojevanja laški mojstri, ni imel v švedski armadi nobenega, ki bi mu bil kos v dvobojevanju. Vseh oči so bile torej uprte vanj, a on, videč, da je prenehala skupna gonja in hoče si rešiti po izgubi vojakov v kraljevih očeh svojo slavo, si je rekel v svoji turbojni duši:

"Gorje mi, če si jaz po izgubi vojske z lastno krvjo ne operem sramote ali pa si ne odkupim življenja s tem, da poderem tega groznega moža."

Po teh besedah je obrnil konja in skočil k žoltemu vitez.

Ker so se oni jezdec, ki so ga preganjali od reke, sedaj umaknili, je imel Kanneberg to upanje, da doseže po srečni zmagi breg in skoči v vodo; a kaj bo potem, naj bo; če ne bi mogel preplavati razburkanih valov, ga bo vsaj tok s konjem vred daleč odnesel, a tam si bratje že izmislijo kakšno rešitev zanj.

Skočil je torej kakor blisk k malemu vitez, a mali vitez k njemu. Šved je hotel pri zaletu suniti protivniku svoj meč do rečnika pod pazduho, toda takoj je spoznal kot mojster, da je moral naleteti na mojstra, zakaj ostrina je le zdrknila ob ostrini poljske sablje, se nekako čudno zamajala v roki, kakor bi mu nadenadoma rama odreenela; jedva se je utegnil umakniti udarcu, ki mu ga je bil vitez nato zadal; k sreči sta se v tem hipu razšla konja na dve različni strani.

Zatočila sta torej oba konja in se istočasno obrnila, a sedaj sta si jezdiča počasneje nasproti, hoteli imeti pri spopadu več časa in, če je treba železo večkrat križati. Kanneberg se je tedaj naježil, da je bil podoben ptiču, kateremu strli le mogočen kljun iz razmršenega perja. Poznal je zanesljiv sunek, ki se ga je bil naučil od nekega Florentinca, ki je obstojal v tem, da je ostrina, namerjena na prsi, izognivši se ob strani prsobra, predrla grlo in izstopila zadaj pri vratu. Tega sunka se je hotel sedaj poslužiti.

Poln zaupanja se je bližal in vedno bolj zadrževal konja, a tudi gospod Volodijovski, — ta je bil namreč — je jezdil v mahlih in drobnih korakih k njemu. Za trenotek je že mislil, da bi na tatarski način zniknil naglo pod konjem, toda ker se je imel srečati le z enim možem in v priroči obeh vojsk, ga je bilo sram se braniti po tatarsko in ne po viteško, da si je slutil, da mu hoče zadati kak nepričakovan udarec.

"Ti me hočeš zabosti kakor čapla soka, si je mislil sam pri sebi, "a jaz uporabim na tebi oni vetrni mlin, ki sem ga izumil v Lubinjah."

In ta misel se mu je zdela za enkrat najboljša, zato se je zavrnil v sedlu, dvignil sabljo in jo začel vrteči, kakor se vrte krila vetrnega mlina, toda tako, da je začelo kar švistati v zraku.

Volodijovski je izpodbodel konja in zdiral na Kanneberga. Kanneberg se je še bolj skrčil in je skoraj zrasel s konjem, kakor bi trenil, se je meč združil s sabljo, naenkrat je dvignil glavo kakor kača in strašno zamahnil.

Toda v tem hipu je zašumel grozni vetrni mlin, meč se je švedu iztrgal iz rok, ostrina je udarila v praznino, zato pa je iztegnjeni konec sablje zadel z bliskovito naglico na Kannebergov obraz, mu presekal kos nosa, usta, brado, ključnico, jo strl in se

ustavil šele na jermenu, idočem čez ramo.

Meč je padel nesrečnežu iz rok in noč mu je objala glavo, toda preden je padel s konja, je spustil Volodijovski sabljo na vrstico in ga prijel za rame.

Švedje na drugem bregu so naenkrat obupno zakričali, gospod Zagloba pa je priskočil k malemu vitez in rekel:

"Gospod Mihael, vedel sem, da se bo zgodilo tako, toda bil sem pripravljen se maščevati."

"Bil je mojster!" je odgovoril Volodijovski. "Primi konja za uzo, ker je izboren."

"Ha, če ne bi bilo reke, bi se skočilo tja malo pozabavati se z onimi. Jaz bi prvi..."

Daljne besede je pretrgal Zaglobi švist krogel, zato ni skonečal svojih misli, temveč je zakričal:

"Bežimo, gospod Mihael, te izdajice bi nas utegnile še postreliti!"

"Krogel nimajo več moči," je rekel gospod Mihael, "ker je predalet."

V tem so ju obkolili drugi poljski jezdec, ki so čestitali Volodijovskemu in ga občudovali, on pa si je le parkrat pogladil brke, ker je bil zelo zadovoljen sam s seboj.

Na drugem bregu med Švedi pa je vršelo kakor v panju. Artiljeristi so na vso moč valili topove, zato so tudi v bližnjih poljskih vrstah zabobale trombe na odhod. Na ta glas je skočil vsak k svojemu praporu in kakor bi mignil, so stali vsi v bojnem redu. Umaknili so se proti gozdu in se vnovič ustavili, kakor bi hoteli prepustiti mesto sovražniku in se opravičujoč radi reke. Naposled je prijezdil pred množico ljudi in konj na tigrastem konju mož v kožuhi in s kučmo s čaplinim peresom, s pozlačnim buzdovanom v roki.

Videti ga je bilo natančno, ker so padali nanj rdeči žarki zahajajočega solca in je jezdil pred polki, kakor bi jih pregledoval. Švedje so ga vsi takoj spoznali in začeli kričati:

"Čarnecki! Čarnecki!"

On pa je nekaj govoril s polkovniki. Videlo se je, kako se je dlje časa mudil pri vitez, ki je pobil Kanneberga, in mu položil roko na ramena. Potem je dvignil bulavo in prapori so se začeli polagoma obračati k borovemu lesu, drug za drugim.

V. Ta dan so se položili švedje k počitku, ne da bi vzeli kaj v usta in brez upanja, da se bodo mogli drugi dan s čim nasititi. Zato tudi niso mogli spati od gladi. Preden je petelin drugič zapel, so se pričeli umikati izmučeni vojaki iz tabora, posamič ali v tropah, ter odšli na rop po vaseh v okolici Jaroslava. Šli so torej podobni nočnim razbojnikom, kamor so mogli in kjer so upali dobiti kaj jesti. Pogum jim je dajalo dejstvo, da je bil Čarnecki na drugi strani reke, toda tudi če bi že bil utegnil prebresti reko, jim je bila ljubša smrt nego lakota. Jasno je bilo, da je morala biti v taboru že velika razbrzdanoost, ker se je že okrog poldruhi tisoč ljudi izmaknilo na ta način kljub strogim kraljevim ukazom.

Počeli so torej razsajati po okolici, požigajoč, ropajoč, moreč, toda niti eden se ni imel vrniti v tabor. Čarnecki se je res nahajal na drugi strani Sana, toda tudi na tej strani so krožile razne šlahčanske in kmetiške "partije," a najmočnejša gospoda Strzalkovskega, sestoječa iz odlične gorske šlahte, se je baš to noč na nesrečo približala Prohniku. Ko je gospod Strzalkovski

ugledal požar in zaslišal strele, je šel kakor strela naravnost proti hrupu in napadel ropajoče tolpe. Branili so se silno za ograjami, toda gospod Strzalkovski jih je razkropil in posekal do zadnjega moža. V drugih vaseh so druge partije storile isto, potem so se pa pri pogonu ubeglih približali samemu taboru, razširjajoč strah in zmešnjavo, kričeč po tatarsko, laško, ogrsko in poljsko tako, da so švedje sklepali, da nastopa kaka mogočna pomožna vojska, morda sam han z vso ordo.

Nastala je zmešnjava in do sedaj nenavaden prizor, — strah, ki so ga oficirji le z največjim trudom potlačili. Toda kralj, ki je od ranega jutra presedel na konju, je videl, kaj se godi, in je razumel, kaj se lahko izcimi iz tega; zato je na vse zgodaj sklical vojni posvet.

Ta žalostni posvet ni trajal dolgo, ker ni bilo dveh poti na izbiro. Duh je v vojski upadel, vojaki niso imeli kaj jesti, sovratnik pa je rasel na moči.

Švedski kralj ki je vsem svetu obetal, da bo preganjal poljskega kralja, če treba, do tatarskih step, je moral sedaj misliti na lastno rešitev, kaj šele na preganjanje.

"Po Sanu se lahko vrnemo v Sandomierz, od tam po Visli v Varšavo in v Pruse," je govoril Wittenberg. "Na ta način ubežimo pogubi."

Duglas se je zgrabil za glavo. "Toliko zmag, toliko truda, tako ogromna dežela pobita in se moramo sedaj vračati."

Kralj, ki ni do sedaj nič govoril, je vstal v znamenje, da je seje konec, in rekel:

"Zapovedujem odstop!"

Ta dan ni slišal nihče nobene besede več iz njegovih ust.

Bobni so začeli ropotati in trobente peti v švedskem taboru. Novica, da je zapovedan odhod, se je razširila v enem hipu od enega konca tabora v drugega. Sprejeli so jo z vzkliki veselja. Saj so gradovi in trdnjave bile še v švedskih rokah, v njih pa jih je čakal počitek, hrana, varnost.

Generali in vojaki so se s tako vnemo pričeli pripravljati na odhod, da je ta vnema že naličila kakor je pripomnil Duglas, sramoti.

Duglasa samega je poslal kralj s prednjo stražo, da bi pripravljaj pot in trebil gozdove. Kmalu za njim se je dvignila vsa vojska, v popolnem bojnem redu; fronto so zaslanjali topovi, hrbe taborni vozovi, ob straneh je šla pehota. Vojne priprave in šotori so plavali na ladjah.

A vsa ta opreznost ni bila zadostna, zakaj komaj se je tabor dvignil, že so zadnje švedske straže ugledale, kako jim slede poljski jezdec, in od takrat jih niso skoraj več izgubili izpred oči. Čarnecki je zbral skupaj lastne prapore, vse okoliške partije, poslal po nove pomožne čete h kralju in sledil. Prvo pre-

nočišče je bilo obenem združeno s prvim alarmom. Poljski oddelki so sunili tako blizu, da se je moral par tisoč pehote s topovi vred obrniti proti njim. Nekaj časa je kralj sam mislil, da Čarnecki zares napada, toda on je pošiljal po svoji navadi samo oddelek za oddelek. Ti so z velikanskim krikom napadali in se takoj vračali. Noč je minila s podobnimi spopadi, nemirna, za švede brez spanja.

In ves pohod in vse naslednje noči in dnevi so imeli biti tem enaki.

Medtem je poslal kralj vnovič Čarneckemu dva prapora zelo dobre konjenice z listom, da odrinejo v kratkem hetmani z vso zbrano vojsko, on pa pride z ostalo pehoto in z ordo kmalu za njimi. Zadržujejo ga samo še pogajanja s hanom in s cesarjem. Čarnecki se je neizmerno razveselil te novice in ko so zjutraj na vse zgodaj švedje krenili dalje v klin med Vislo in Sanom, je rekel gospod kaštelan polkovniku Polanovskemu:

"Mreža je nastavljena, ribe gredo v past."

"A mi naredimo kakor oni ribič," je rekel Zagloba, "ki jim je igral na piščalko, da bi plesale, a ker niso hotele, jih je potegnil na breg; šele tedaj so začele skakati, on pa jih je začel tolči s palico, rekoč: 'O, take ste, morale bi bile plesati, ko sem prosil!'"

Na to pravi Čarnecki: "Bodo že plesali, naj le pride gospod maršal Lubomirski s svojo vojsko, ki šteje okoli pet tisoč mož."

"Vsak hip mora priti," je rekel gospod Volodijovski.

"Danes je prišlo nekaj podgorske šlahte," se je oglašil Zagloba, "ti zagotavljajo, da se bliža z naglimi koraki, toda če se bo hotel združiti z nami, ali pa če se bo bojeval na lastno roko, to je drugo vprašanje."

"Čemu?" je vprašal gospod kaštelan Čarnecki ter bistro pogledal Zagloba.

"Ker je zelo slavoohlepen in ljubosumen človek. Poznam ga že mnogo let in sem bil njegov zaupnik. Poznal sem ga, ko je bil še mlad gospodič na dvoru

MESO! MESO!

Vedno velika zaloga svežega in suhega mesa. Prijazna postrežba in zmerne cene.

MARTIN FRANK

St. Clair-106th St. Market
Glenview 5994

DOBER PREMOK!

Točna postrežba!

The Hill Coal Co.

1261 MARQUETTE RD.
Stari Cimpermanovi prostori
Henderson 5798

FRANK ARKO, zastopnik

Naznanilo

Cenjenim rojakom naznanjam, da sem otvoril

KONFEKCIJSKO IN GROCERJSKO TRGOVINO

Velika zaloga šolskih potrebščin, cigar, tobaka in cigaret. Postrežemo z dobrim sladoledom in raznimi mehkiimi pijačami.

Rojakom se toplo priporoča

ANTON JANEŽIČ

23931 ST. CLAIR AVENUE

NOBLE, O.

POSEBNO ZA TA TEDEN! TRINERJEVO VINO 79c

V KOMINOVI LEKARNI

6420 St. Clair Ave., vogal Addison Rd.

(nasproti S. N. Doma)

PRVA IN EDINA SLOVENSKA LEKARNA V CLEVELANDU

Izpolnjevanje zdravniških receptov je naša specialiteta

Podružnica poštnega urada

gospoda krakovskega, Stanisla-
va. Tačas se je učil dvobojevanja od Francozov in Lahov in se je zelo jezil name, ko sem mu povedal, da so to tepci in da meni nihče ne vzdrži. Stavila sva in sam sem položil vseh sedem na tla. On pa se je učil potem od mene ne le borenja, temveč tudi vojne umetnosti. Razum je imel že od rojstva nekoliko top, a kar zna, to ima od mene."

"Tak mojster si torej, gospod Zagloba?" je vprašal Polanovski.

"Zgled: gospod Volodijovski je moj drugi učenec. Na tega sem posebno ponosen."

"Ali je res, da si pobil Svena?"

(Dalje sledi.)

* 14 oseb je zgorelo včeraj v nekem japonskem gledališču za premikajoče slike.

Ako hočete barvati
vašo hišo

pazite, da jo pobarvate z dobro barvo, ki se ne bo luščila po preteku par mesecev.

Gotovi agenti vam mogoče ponujajo barvo, ki pa je celo dražja kot pri nas. Tisti denar je vržen stran, da ne štejemo še dela, ki ga imate z barvanjem. Kje se boste potem pritožili? In komu?

Pri nas imamo barvo, ki je 100%, kar se tiče čistote in kvalitete. V slučaju, da je kaj napak, smo mi vedno tu, da vam vsak čas lahko postrežemo in ustrezemo.

BARVA prej galon \$3.50, sedaj \$2.75
galon samo.

Imamo tudi DUTCH BOY WHITE LEAD, VARNISH
in pristno LANENO OLJE in ENAMEL po zelo
znižani ceni

Se priporočam

ANTON DOLGAN,

15617 Waterloo Rd.



LEPA PRILIKA

Hišo, pet sob, z vsemi modernimi udobnostmi in z garažo, vam zgradim za \$4,000 in več. Imam tudi več lotov, katere prodam od \$400 naprej. Izdelujem stavbene načrte brezplačno mojim odjemalcem. Se vam priporočam

M. L. JALOVEC

STAVBENIK

19404 Mohican Ave.

Kenmore 1837-J

Zelo važno
naznanilo

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOL. JEDNOTA

PRVA SLOVENSKA BRATSKA PODPORN A ORGANIZACIJA

V AMERIKI

PRIREDI PRIHODNJE POLETJE

PRVI IZLET

V STARO DOMOVINO

Omenjeni izlet se bo vršil na svetovno znanem, modernem brzoparniku CUNARD LINE

"BERENGARIA"

ki odpluje iz New Yorka

DNE 20. JUNIJA, 1931 O POLNOČI

Izlet, kakor vse kaže, bo nekaj posebnega, nekaj pomembnega in veselnega za vse, ki se bodo izleta udeležili.

Med potjo se bodo izletniki ustavili v "LISIEUX" na Francoskem, kjer bodo počastili grob "Male Cvetke sv. Terezije." Dalje si bodo potniki ogledali Pariz in druge znamenite posebnosti na Francoskem. Nato se bo odpotovalo proti Ljubljani, kjer se bo počastilo grobnega slovenskega pionirja in ustanovitelja K. S. K. Jednote, pokojnega Rev. F. S. Sušteršiča. Izletniki se bodo korporativno udeležili slavnja škofa Barage, ki se bo vršilo v Ljubljani dne 12. julija. Počastilo se bo razne druge dostojanstvenike in ogledalo se bo razne zanimive kraje naše stare domovine.

Ravno tako bo dana prilika vsem, ki se bodo želeli pokloniti sv. Očetu v Rimu, da bodo to lahko storili. Iz tega je razvidno, da bo izlet nekaj zanimivega in veselnega. Zato se vabi vse rojake širom Amerike in Kanade, da se tega izleta v obilnem številu udeležijo.

Glede potnih listov, permitov, voznih listkov itd pišite za nadaljna pojasnila na nižje podpisane

Josip Zalar, glavni tajnik,

1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.